

HALLSTAHAMMARS
KOMMUN

Godkänd av kommunfullmäktige
2017-09-25
Dnr: 241/15

Planprogram för Hallstahammars centrum 2017-2024

Framtidens

centrum

Styrgrupp (politisk): Kommunstyrelsens arbetsutskott

Styrgrupp (tjänstepersoner): Förvaltningschefer

Projektgrupp:

Katarina Kobosko (projektledare t.o.m. feb 2017)
Jacob Lithammer (projektledare fr.o.m. mars 2017)
Ann-Britt Ehrling, karttekniker
Ulrika Johansson, planarkitekt

Referensgrupp:

Sara Emretsson-Olsson, kommunikatör
Magnus Gustafsson, utvecklingsstrateg
Mari Högvist, besöksnärlingslivsutvecklare
Sandra Johansson, byggnadsinspektör
Malin Lindblom, byggnadsingenjör
Sara Mohammad, gatuingenjör
Jimmy Robertsson, arbetsledare park
Ulrika Rönnberg, VA-ingenjör
Malin Sernland, miljöingenjör
Magnus Tannergren, kommunikatör

Text: Katarina Kobosko, Ulrika Johansson och Jacob Lithammer

Kartor, illustrationer och bilder: Ann-Britt Ehrling, Katarina Kobosko och Ulrika Johansson

Innehåll

Inledning

Varför ett planprogram?	4
Bakgrund	5
Syfte och mål	5
Vision	5

Nuläge

Kommunala och regionala perspektiv	7
Centrums historia	9
Grönska	10
Teknisk försörjning	11
Markägoförhållanden	11
Verksamheter och bostäder	11
Trafik	11
Tillgänglighet	13
Målpunkter, stråk, entréer och barriärer	13

Dialogresultat

Invånardialoger	15
Resultat	16

Planförslag

Strategier	17
Planförslag	18
Torgytor och grönska	19
Trafik och parkeringar	21
Bostäder	23
Aktivitetsytor och mötesplatser	26
Handel och verksamheter	28
Tekniska frågor	30

Genomförande

Genomförandekarta	32
Detaljplaneindelning	33

Konsekvenser

Social hållbarhet	35
Ekologisk hållbarhet	36
Ekonomisk hållbarhet	37

Inledning

Varför ett planprogram?

När kommunen arbetar med samhällsplanering görs det oftast i form av översiktsplaner och detaljplaner. Översiktsplanen anger kommunens bedömning av hur mark och vattenområden i stora drag kommer att användas och hur bebyggelsen ska utvecklas. Detaljplaner är en detaljerad beskrivning av mark- och vattenanvändningen och avser oftast mindre områden. Detaljplanen är, till skillnad från översiktsplanen, juridiskt bindande.

Innan kommunen påbörjar ett detaljplanearbete kan ett planprogram behöva tas fram. Detta för att utreda och titta på förutsättningar och visioner för det område man vill arbeta med. Planprogram görs ofta över ett lite större område och ger en struktur för exempelvis bebyggelse, vägar och grönytor. Det utgör samtidigt ett underlag till fortsatt detaljplanering.

Ett planprogram upprättas för att kommunen tidigt ska kunna få ett så brett och bra beslutsunderlag som möjligt. Ofta berörs många i det tänkta planområdet såsom boende, företagare, besökare med mera. De får en möjlighet till insyn och påverkan genom att lämna synpunkter och idéer innan beslut om vad som ska hända är fattade.

Arbetsgången (förenklad) från planprogram till byggstart.

Bakgrund

2012 påbörjade tekniska förvaltningen ett stadsmiljöprogram för Hallstahammars centrum. Programmet hade för avsikt att fungera som ett underlag för att skapa ett attraktivt och levande centrum.

En samrådshandling var färdig till våren 2013 där förslaget presenterades brett för kommunens invånare. Efter samrådet sköts arbetet med stadsmiljöprogrammet dock upp, vilket kan förklaras med en omsättning av tjänstepersoner samtidigt som politiska direktiv saknades.

Hallstahammar är en attraktiv boendeort där bostadsbristen blir allt mer tydlig och där kraven ständigt växer på utvecklingen av de allmänna platserna. Det bidrog till att arbetet med ett nytt planprogram för Hallstahammars centrum inleddes under senkvintern 2015.

Planprogrammet anger riktningen för att skapa levande och attraktiva centrummiljöer för såväl möten, boende som handel. En viktig del i arbetet består i att inkludera invånarna i processen genom olika typer av dialoger. Den första dialogetappen genomfördes under våren 2016. Resultatet utgör ett betydande underlag för framtagandet av detta planprogram.

En vision har tagits fram som ska ligga till grund för den önskade utvecklingen av Hallstahammars centrum, den bygger samtidigt vidare på kommunens övergripande vision:

Vision

”Hallstahammars centrum är en livfull plats fylld av aktiviteter. Det är en plats för alla; här möter gammal ung, här utbyts skratt och här växer idéer. Här finns möjlighet till såväl avkoppling som uppkoppling och centrum är ett nav för alla typer av resor.

I Hallstahammars centrum är handeln och kulturlivet lika självklara och blomstrande inslag som det moderna boendet. Här värnas den historiska prägeln samtidigt som framtiden ständigt är närvarande.”

Syfte och mål

Syftet med planprogrammet är att ta fram ett underlag som visar på Hallstahammars centrums framtida utveckling, där ett helhetsperspektiv ges.

Syftet är även att knyta ihop det påbörjade stadsmiljöprogrammet till en helhet och på så vis underlätta utvecklingen av centrum genom framtida detaljplaner. Planprogrammet ska skapa förutsättningar för att centrum blir en funktionsblandad stadsdel.

5 mål för planprogrammet har tagits fram:

- Möjliggöra fler bostäder i centrum.
- Skapa attraktiva mötesplatser för kommuninvånarna.
- Möjliggöra aktivitetsplatser.
- Skapa livskraftiga miljöer för företagare och handlare.
- Utredda en framtida kollektivtrafiklösning.

Skolgatan

Storgatan

Eldsbodahuset

Prästgårdsgatan

Villagatan

Eldsbodaplan

Biograf

Teater

Vårdcentral

Åkerigatan

Vegaplan

Vegagatan

Thore Skogmans plats

Busstation

Terminalgatan

Hantverkaregatan

Kulturhus

Hammartorget

Nämndemansgatan

Fakta om planområdet:

- Hallstahammars centrum ryms inom planområdets svarta markering och uppgår till nästan 17 hektar.
- Här finns 69 olika företag, varav fyra matbutiker.
- Kulturhuset inrymmer kulturskola, fritidsverksamhet, bibliotek, café samt Naturfotografiska galleriet.
- I Eldsbodahuset håller en mängd föreningsverksamheter till, här finns också ett café.
- Det finns en vårdcentral, biograf, och teater.
- Den största delen av planområdet är hårdgjord och det finns 534 allmänna parkeringsplatser.
- Busstationen är trafikerad av såväl lokal som mellan-kommunal kollektivtrafik, samt olika nöjesresor.
- Planområdet omgärdas av flera gator, Parkgatan och Västeråsvägen är de största genomfartslederna.

Parkgatan

Västeråsvägen

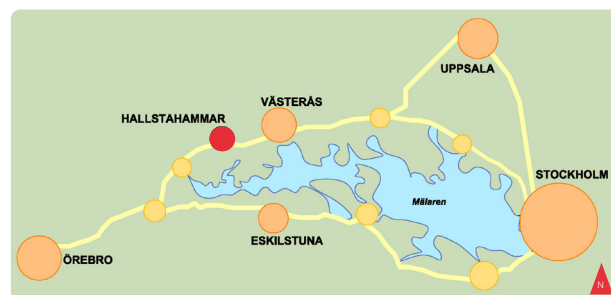

Nuläge

Kommunala och regionala perspektiv

Det lokala påverkas av sin omgivning i stor utsträckning. För att skapa goda förutsättningar för en utveckling av Hallstahammars centrum behöver därför såväl översiktliga- som regionala planer tas i beaktning. Detta beskrivs i följande kapitel.

Översiktsplan

I översiktsplanen beskrivs kommunens centrala läge i Mälarenregionen. Västerås, 20 km bort, är den närmaste storstaden och största arbetsmarknaden. Kollektivtrafiken samt väg- och järnvägsnätet kopplar effektivt samman kommunen med dess omgivning, men insatser för att ytterligare utveckla kommunikationerna anses angeläget.

Samtidigt skapar närheten till storstaden en konkurrenssituation för kommunens attraktivitet och serviceutbud. Därför är det viktigt att utveckla områden för boende, handel och turism. Ett rikt kultur- och föreningsliv anses också vara centrala byggstenar.

På senare år har kommunen upplevt en ökad befolkningsutveckling. Det gör att behovet av nya bostäder är speciellt stort, framförallt med god tillgänglighet till centrala och attraktiva lägen. För att värna den sociala hållbarheten eftersträvas en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer.

Hallstahammars centrum har stor betydelse för tätortens utveckling och utpekas som lämpligt för förtätning. Dessutom bidrar närheten till kollektivtrafik, kultur, samt kommersiell och offentlig service till goda förutsättningar för att skapa ett levande och mer tilltalande centrum. Påbyggnad av handelsfastigheter med fler våningar för bostadsändamål föreslås. Det är också mycket angeläget att värna det lokala affärslivet och för att behålla ett sammanhållet centrum eftersträvas att alla nyetableringar sker på sådant vis att centrumbilden behålls. Det ska vara en plats tillgänglig för alla. En miljövänlig, attraktiv och trygg knutpunkt för möten av skilda slag.

Regionalt utvecklingsprogram för Västmanland

Det regionala utvecklingsprogrammet är en strategi, utarbetad av länsstyrelsen, för en långsiktigt hållbar tillväxt i hela Västmanlands län. Programmet ligger till grund för olika regionala insatser och planer. Utvecklingsprogrammet menar att regionens attraktionskraft är en avgörande faktor och därför utpekas ett flertal insatsområden. Ett urval redovisas nedan.

Några regionala insatsområden:

- Alla människor ska ges större utrymme och påverkansmöjligheter i samhällsplaneringen.
- Regionens invånare ska ha tillgång till en god, jämställd och likvärdig livsmiljö. Boende för olika målgrupper behövs och upplåtelseformerna ska variera.
- Utbudet av ickekommersiella mötesplatser och lokala initiativ bör öka för att utveckla delaktighet och engagemang i samhällslivet och samtidigt överbygga generations- och kulturgärns.
- Goda pendlingsmöjligheter är avgörande. Länets flerkärninghet bör därför stärkas genom effektiva tvärförbindelser och ett jämförat, tillgängligt och energieffektivt transportsystem.
- Kollektivtrafikens kvalitet och effektivitet är viktig för dess konkurrensförmåga. Olika trafikslag ska därför samordnas genom exempelvis ett resecentrum. Viktiga insatser berör också attitud påverkan samt åtgärder för att göra det lätt och säkert att använda cykelvägarna.

Centrums historia

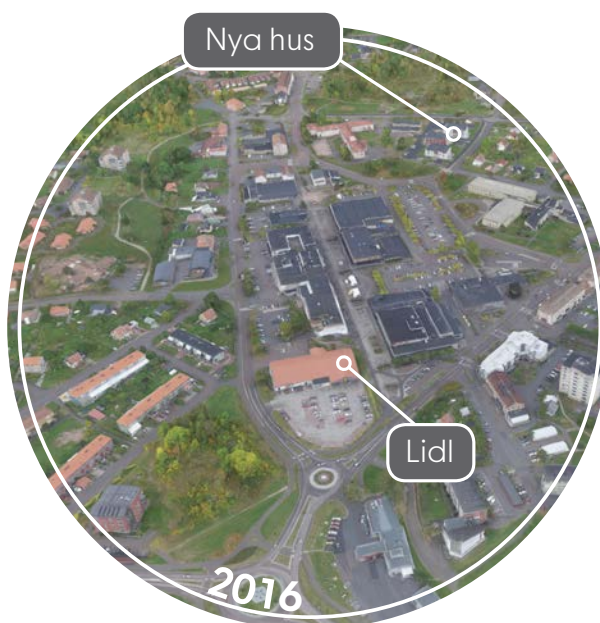
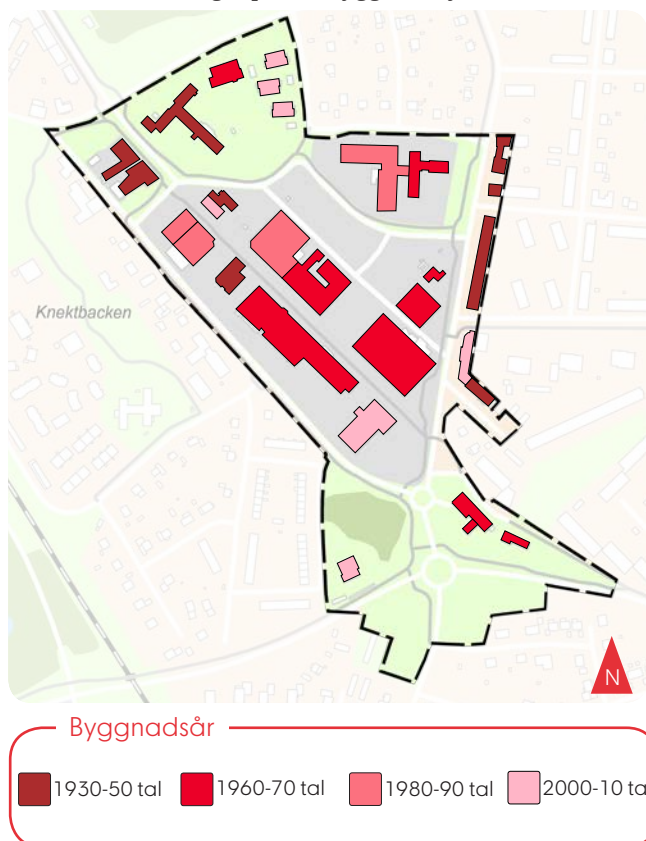
Dagens centrum i Hallstahammar är relativt ungt och har i huvudsak vuxit fram mellan 1960-1980-talen. Ursprungligen fanns centrum kring nuvarande Knektbacken, längs det som idag är Skolgatan.

I takt med att Hallstahammar växte förflyttades centrum söderut, till dagens placering. Under 1960-talet byggdes Domushuset (nuvarande Coop) samt byggnaderna på motsatt sida gatan. Där fanns bland annat varuhuset City; en av Sveriges första gallerior.

Området fick en tidstypisk modernistisk prägel med stora och relativt låga butikslokaler längs en bred bilgata: Storgatan (dagens Hammartorget). Allt omgärdades av stora parkeringsytor. Längs Parkgatans östra sida fick bostadsbebyggelsen också butiks- och verksamhetslokaler i bottenplan. En stor del av denna bebyggelse finns kvar idag och bildar ett småskaligt gaturum med restauranger, butiker och andra verksamheter.

Tillväxten i centrum fortsatte under 1970-talet då biblioteksbyggnaden med den intilliggande kiosken, och senare också centrumhuset, byggdes. I samband med det togs en ny stadsplan fram för centrum, vilken innebar en koncentration av centrumfunktioner kring Hammartorget. Stråket omvandlades samtidigt till gågata. Trafiken hänvisades istället till gator runt centrum.

Centrum har fortsatt att utvecklas, exempelvis med Lidl, två flerbostadshus samt en utbyggnad av Hammarteatern under 1990- och 2000-talet. Så sent som i augusti 2016 stod tre nya flerbostadshus, i planområdets nordöstra del, klara för inflyttning. Västmanlands läns museum gjorde en kulturhistorisk dokumentation och värdering av byggnaderna i centrum. Rapporten är ett underlag till framtida förändringar på den byggda miljön i centrum.

Grönska

Grönskan i Hallstahammars centrum består i huvudsak av träd i varierande storlek inom en i övrigt hårdgjord miljö. På sommaren tillförs också färg i form av sommarblommor i större urnor och planteringsytor.

Den stora mängden träd gör att centrum uppfattas som förhållandevis grönt, men den osammanhängande gestaltningen av utemiljön ger ett rörigt intryck. Gågatan Hammartorget kantas av hamlade lindar vilka beskärs varje höst. Hamlingen skapar ett särskilt utseende på träden och deras knotiga form ger därför ett spännande intryck även på vintern. Även centumparkeringarna får en grön karaktär tack vare att de inramas av träd.

Inom centrumområdet finns också några stora välutvecklade träd som utpekats som särskilt bevarandevärda i kommunens trädplan. Extra spektakulär är den stora rödsprakande blodboken som finns utanför Kulturhuset.

Inom planområdet finns även ett flertal parkytor. Längs Parkgatan ligger till exempel tre mindre fickparker med träd, buskar och blomplaneringar. Ytterligare en fickpark finns intill Lidl. För de lite yngre barnen finns också en mindre lekplats vid teatern, vackert omgärdad av grönska.

I centrumets norra del fungerar den före detta skolgården runt Eldsbodahuset också som en parkyta. Parken består av en gräsyta med träd och omgärdas av häckar och staket. Inom ytan finns flera populära boulebanor. Runt vårdcentralen finns en mer gestaltad parkmiljö bestående av gräsmattor med träd samt prydnadsbuskage. Här finns också två äppelträd som blivit kvar efter den gamla villa-bebyggelsen som tidigare låg på platsen. Intill uppfarten till vårdcentralen finns också en fickpark med vegetation och sittplatser.

Den södra infarten till centrum består av stora gräsytor och gatuträd. På en höjd intill den stora trafikrondellen vid Västeråsvägen finns också en skogsdunge där fornlämningar har hittats.

Teknisk försörjning

Hallstahammars centrum har en väl utbyggd teknisk försörjning och befintliga VA-ledningar har kapacitet för ny bostadsbebyggelse.

I området finns även flertalet större dagvattenledningar. Spillvatten och dricksvattenledningar är främst placerade i de kommunala vägarna. Dessutom är fjärrvärmenätet och elnätet väl utbyggt och majoriteten av fastigheterna har fjärrvärme. Utöver det är ungefär hälften av fastigheterna anslutna till fibernätet.

Markägoförhållanden

Hallstahammars kommun äger majoriteten av den allmänna platsmarken, det vill säga utemiljön, i centrum.

Utöver det äger kommunen även några byggnader så som Hammarteatern och Eldsbodahuset. Totalt finns det 13 fastighetsägare enligt kartan nedan till vänster.

Verksamheter och bostäder

Hallstahammars centrum omfattar såväl bostäder och offentlig service, som en större del av kommunens detalj- och dagligvaruhandel.

I centrum finns idag 69 företag, varav nästan hälften är butiker, följt av tjänsteföretag och restauranger. Dessutom tas en ny detaljplan för ICA fram under 2017, vilken tillåter en utbyggnad av fastigheten och därav en expansion av verksamheten.

Kulturhuset, biblioteket, Sagabiografen och Hammarteatern står för kulturutbudet. Utöver det finns också en postcentral och en närpolisstation. Det bidrar till att skapa en miljö där verksamheterna drar nytta av varandra.

Bostadsbeståndet i centrum är begränsat med ett fåtal lägenheter vid Hammartorget. Längs Parkgatan finns dessutom tre- och fyrvåningshus där delar av de övre våningarna består av bostäder. På Prästgårdsgatan, intill Eldsbodahuset, finns planområdets nytillskott. Tre flerbostadshus med totalt 36 lägenheter.

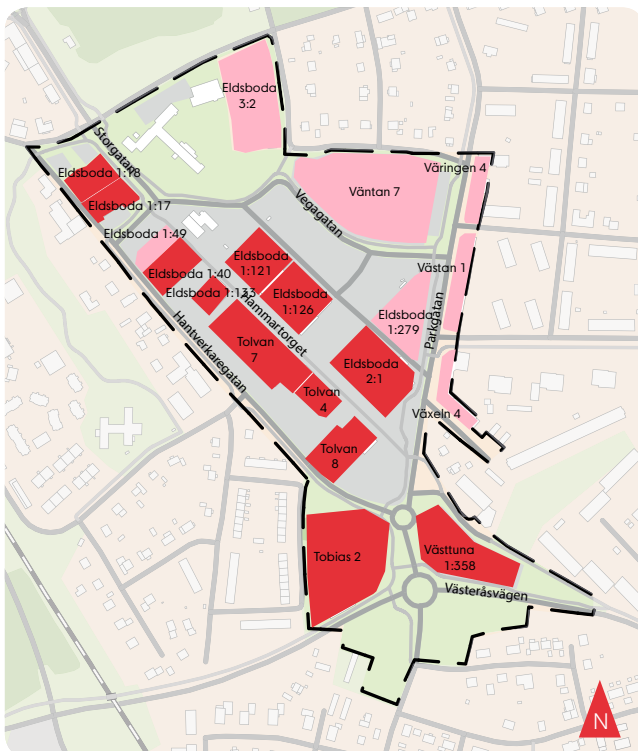
Sedan hösten 2016 finns en bostadsförsörjningsplan i kommunen, vilken berör planområdet genom att exempelvis påvisa behovet av centrala bostäder.

Trafik

Hallstahammars centrum karaktäriseras av bilen. Bilparkeringar är också det första som möter besökarna, men önskan att nå centrum med bil är stark i kommunen.

Trafikflöden

Parkgatan, Vegagatan och Hantverkaregatan utgör en ringliknande barriär som avgränsar centrumområdet från övriga Hallstahammar. Trafikeringen är tätast på Parkgatan. Hastighetsgränsen för centrumgatorna är 30km/h förutom för Västeråsvägen där hastighetsgränsen är 50 km/h.

Privat och offentligt ägda fastigheter

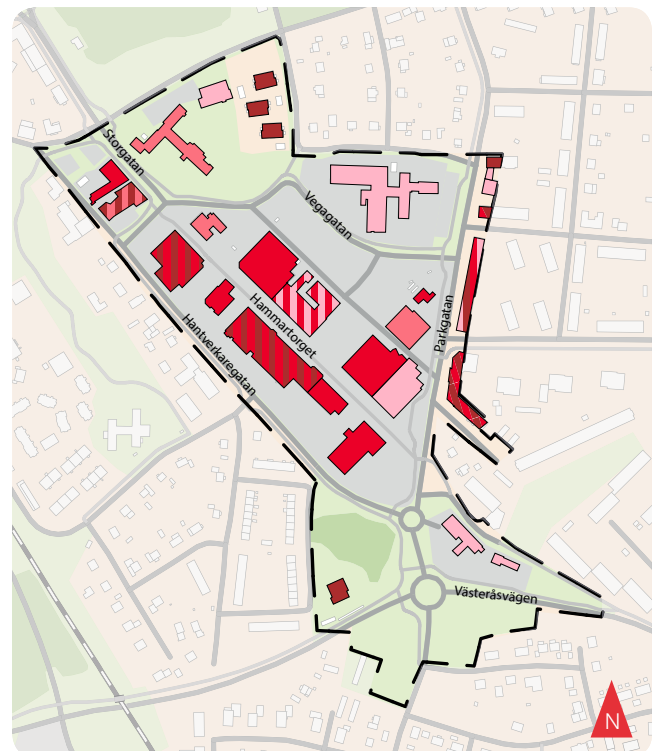
Tolván 7 Fastighetsnamn

Privata

Offentliga

Verksamhetstyper

Bostäder

Kultur

Handel/kontor

Offentlig service

Trafikflödena för tung trafik kommer att förändras 2017 när väg 252 är färdigbyggd. Vägen ska ansluta direkt till de större industrierna i norr vilket gör att den tunga trafiken kommer minska kraftigt i centrum. Stråket längs Hammartorget, som en gång var en bilväg, är däremot fri från biltrafik. Nu för tiden trafikeras den enbart av gående och cyklister.

Bilparkeringar

Hallstahammars centrum är omgärdat av parkeringsytor. Totalt finns det 534 kommunala parkeringsplatser inom planområdet. Dessa är uppdelade på 16 ytor där den största innehåller 146 platser och den minsta, fickparkeringen längs Parkgatan, består av 4 parkeringsplatser.

Belägningsgraden (procent av använda parkeringsplatser) för parkeringarna varierar mellan 33 % och 68 %. Den uppmätta belägningsgraden visar att majoriteten av parkeringsplatserna inte utnyttjas till fullo. Det är eftersträvänsvärt att parkeringsytorna har en belägningsgrad över 80 % för att effektivt utnyttjas. Sparsamt använda parkeringsytor tar även upp stora ytor som kan användas för andra ändamål. Sett till det trafikflöde som Hallstahammars centrum genererar är antalet parkeringar tillfredställande.

Cykel- och gångvägar

Det kommunala gång- och cykelnätet är överlag väl utbyggt i Hallstahammars tätort. På grund av detta är Hallstahammars centrum lätt att nå till fots eller med cykel. Inom centrum är dessutom cykelnätet lika väl utbyggt som vägnätet. Däremot behöver cyklister och fotgängare korsa de motortrafikerade vägarna för att ta sig till handeln vilket skapar en osäker trafikmiljö, särskilt då bilen är det dominerande färdmedlet.

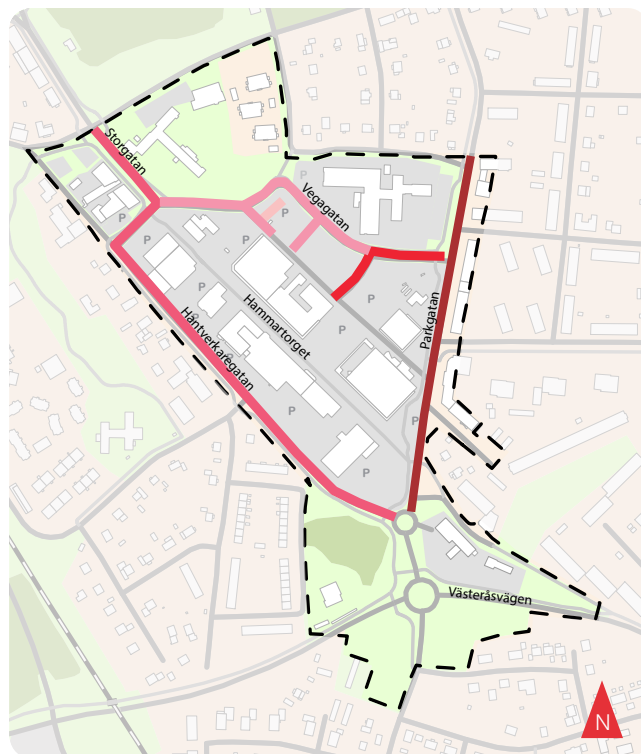
Cykelparkeringar

Inom planområdet finns 389 cykelparkeringar varav alla utom 63 ligger på kommunal mark. Parkeringarna är väl utspridda över centrum och ofta i närheten av butiker och verksamheter. Inventeringar har visat att majoriteten av parkeringarna används sparsamt. Cykelparkeringen vid bussterminalen är däremot underdimensionerad.

Kollektivtrafik

Hallstahammars bussterminal ligger idag i centrumets nordöstra del intill kulturhuset och i anslutning till Vegagatan. Brukslinjen, servicelinjen, flexlinjen samt buss 511 till Västerås angör bussterminalen, vilket även är ändhållplats för buss 511.

Utöver den reguljära busstrafiken angör även privata bolag bussterminalen varje dag. Det är framförallt arrangörer av kryssningar så som Vikingline eller SiljaTallink. Sedan tillkommer diverse teater- och musikalresor, vilka angör centrum sporadiskt. Dessa resor kommer troligtvis att utökas framöver.

Trafikflöde/dygn i antal motorfordon

Bilparkeringar och belägningsgrad

Nr.	Antal.	Beläggning	Nr.	Antal.	Beläggning
1.	146	70 %	10.	25	80 %
2.	36	64 %	11.	24	54 %
3.	44	64 %	12.	9	67 %
4.	13	31 %	13.	17	*
5.	91	25 %	14.	26	*
6.	48	54 %	15.	22	*
7.	48	83 %	16.	12	*
8.	18	67 %	17.	26	*
9.	24	75 %	18.	12	*

Parkeringsplatser för funktionsnedsatta

(*belägningsgrad ej beräknad)

Tillgänglighet

Alla allmänna platser ska vara tillgängliga för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. I Hallstahammars centrum finns brister i tillgängligheten, men också goda förutsättningar.

Centrum har få höjdskillnader och lutningarna på gångbanorna är generellt små. De flesta butiks- och verksamhetsentréer är också i markplan, vilket underlättar tillgängligheten. För personer med nedsatt rörelseförmåga utgör dock centrumets markbeläggning ett hinder eftersom sättningar i plattläggningen och uppstickande brunnslöck utgör snubbelkanter. På grund av det används framförallt de asfalterade cykelbanorna av såväl gående som cyklister, vilket skapar konfliktsituationer och trängsel.

För personer med nedsatt syn finns många brister inom centrumområdet. Ett anlagt ledstråk finns i mitten av Hammartorget, men det är svårt att använda för att hitta till specifika butiker. Stråket saknar även ljushetskontrast mot omgivande mark och går därmed bara att följa för personer som använder blindkäpp. Vintertid går stråket inte att använda. Bristande ledstråk finns också vid bussterminalen. Runt centrum finns dock många naturliga ledstråk i form av kantsten, vegetationsytor och staket, men det förekommer också många släpp där det naturliga ledstråket försvinner.

Även när det kommer till övergångsställen finns brister för personer med nedsatt syn, trots att åtgärder gjorts för att förbättra tillgängligheten. En annan brist är att kontrastmarkering saknas på samtliga trappor inom centrumområdet samt att trappräcken helt saknas eller är för korta. Felparkerade cyklar samt vissa reklamskyltar skapar också snubbelrisk.

Tillgängliga parkeringsplatser finns på flera ställen i centrum, men många är mindre än rekommenderat. Avståndet till målpunkter blir också ibland långt.

Målpunkter, stråk, entréer och barriärer

En målpunkt är en plats som av olika skäl lockar till sig människor, exempelvis en busshållplats eller en matbutik. Målpunkter är viktiga eftersom de tillför liv och bidrar till att forma människors rörelsemönster.

I stråken som skapas mellan målpunkterna sker möten som bidrar till en tryggare och trevligare stadsmiljö. I Hallstahammars centrum har ett antal målpunkter och stråk identifierats med hjälp av observationer. Såväl kvinnor som män rör sig på liknande stråk, men kvinnor rör sig i högre utsträckning över större delar av centrum. Män går framförallt mellan målpunkter och parkeringar. De mest populära redovisas på nästa sida, ju större cirkel och bredare stråk desto mer välbesökt och använt.

Entréer

Utformningen på byggnader och gaturum skapar få tydliga entréer till centrum. Dessutom vänder byggnaderna, som sträcker sig längs Hammartorgets gångstråk, sina

baksidor och lastkajer mot den omkringliggande bebyggelsen. Dessa baksidor omgärdas av ofta väl tilltagna parkeringsytor. Samantaget upplevs därför Hammartorget inneslutet och tydligt separerat från övriga delar av planområdet. Det är även svårt att uppfatta att centrum består av mer än den bebyggelse som sträcker sig längs Parkgatan. I dagsläget finns ingen naturlig koppling mellan centrums olika delar.

Barriärer

Barriärer i form av exempelvis vägar eller stora öppna ytor skapar hinder och begränsar i såväl fysisk som mental mening möjligheten att ta sig mellan olika målpunkter. I Hallstahammars centrum finns idag en mängd barriärer, vilka bidrar till att splittra upp området och försvåra tillgängligheten. Barriärerna består framförallt av större gator. Här utmärker sig Parkgatan eftersom den separerar centrums olika delar från varandra. Dessutom utgör bilparkeringarna som omger Hammartorget en utsträckt och bred barriär som förlänger avståndet mellan målpunkterna och förstärker gatornas avskiljande effekt.

Parkgatan

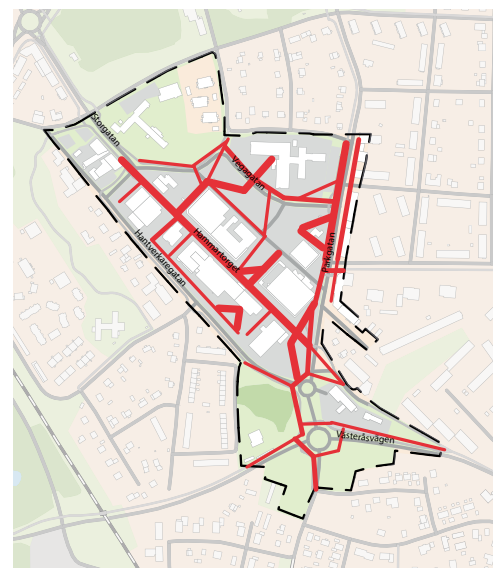
Målpunkter

Ju större cirkel, desto mer välbesökt målpunkt

Stråk - Kvinnor

Ju bredare stråk, desto mer använt

Stråk - Män

Ju bredare stråk, desto mer använt

Dialogresultat

Invånardialoger

Under våren och försommaren 2016 genomfördes en rad olika dialoger i Hallstahammars centrum för att inkludera invånarna i centrumets framtida utveckling.

Planprogrammets dialoger syftade till att i ett tidigt skede i processen skapa engagemang, delaktighet och möjlighet till inflytande för kommunens invånare, såväl kvinnor som män, flickor som pojkar. Syftet var även att förstå hur invånare och besökare upplever Hallstahammars centrum, vad som uppskattas, önskas eller behöver förbättras. Målet var att skapa ett underlag till stöd för utformningen av planförslaget, men också att påbörja en bred förankringsprocess för en möjlig framtida förändring av centrum.

För att nå så många kommuninvånare som möjligt användes flera olika dialogsätt. Förutom generella dialoger, riktade till en bred grupp invånare, genomfördes också dialoger med olika fokusgrupper som överlag är svåra att nå i traditionella invånardialoger. Till dessa hör barn och ungdomar, funktionsnedsatta och nyanlända. Dessutom genomfördes riktade dialoger med fastighetsägare och handlare som är verksamma i centrum.

Information, kopplat till planprogrammet och dialogtillfällena, har kontinuerligt uppdaterats på såväl kommunens hemsida som på sociala medier. Det har också skapats en egen undersida på kommunens hemsida dedikerad till planprogrammet, kallad *Framtidens centrum*. Dialogerna har vid flera tillfällen uppmärksammats i lokala medier, vilket också har bidragit till ett större intresse för planprogrammet.

Resultat

Under dialogprocessen kom det in ungefär 800 svar, vilket i sammanhanget är ett mycket stort antal.

Fördelningen mellan män och kvinnor blev relativt jämn, med viss övervikt för svar från kvinnor och flickor. Ålderfördelningen var, tack vare de riktade dialogerna, god. Genom att inkludera barn och ungdomar skapades också en film och en utställning med modeller och bilder över framtidens centrum.

Inledningsvis kan konstateras att invånarna vill vistas i centrum, och att centrum ska utformas till att bli en attraktiv plats för alla. Det som också framträder tydligt är att yngre i dagsläget upplever centrum mer negativt än äldre. Yngre är mer missnöjda med såväl bristen på mötesplatser och utsmyckningar, som handels- och serviceutbudet. De efterfrågar också mer ytor för aktiviteter och lek, exempelvis basketplaner, lagliga graffitiväggar, lekredskap och scener.

Centrum anses överlag vara grått, ödsligt och eftersatt. Därför är alla överens om är att det behövs mer liv och rörelse i centrum, så att möjlighet ges till att träffas över

ålders- och kulturgränser. Det skapar också, tillsammans med en utökad belysning, en högre grad av trygghet vilket också påpekades av många. Fler småbutiker och torghandel, tillfälliga evenemang och aktiviteter, gärna på kvällstid, lyftes även i sammanhanget. Vidare önskas ett fortsatt bilfritt Hammartorg samt en tydlig separering mellan gång- och cykelbanor.

Efterfrågan på centrala lägenheter är hög, framförallt små och billiga, gärna på höjden ovanpå befintliga byggnader och på stora parkeringsytor. Därutöver önskas uteserveringar och caféer/restauranger, gärna med stora glaspartier som både kan lysa upp utemiljön när det är mörkt och vara en del av den under sommarhalvåret.

Konst och kultur bör också få mer utrymme i utemiljön, möjligen på så sätt att det kan bidra till aktivitet och lek. Gärna med någon koppling till Hallstahammars identitet och historia. Exempel som gavs var klätterbara skulpturer, vattenfontäner och musikevenemang av olika slag.

VLT, 2016-05-09

Planförslag

I detta kapitel presenteras planförslaget. Det är endast förändringar som visas på bilder och kartor, det som förblir oförändrat markeras inte ut. Alla förslag lämnas på en övergripande nivå som stöd för nästkommande detaljplanefas; där själva utformningen sker.

Strategier

Strategierna utgår från planprogrammets vision och olika mål samt baseras på ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. Därutöver har hänsyn tagits till dialogresultaten.

Strategierna är:

- Utöka kvalitativa och flexibla platser för avkoppling, möten och aktiviteter i utemiljön.
- Bryt upp enformigheten i centrummiljön och tillför en gestaltning som bidrar till småskalighet, variation, tillgänglighet och trygghet.
- Förtäta med ny bebyggelse på höjd och i mellanrum som bidrar till blandade boendeformer, nya verksamhetsmöjligheter och gröna värden.
- Skapa god tillgänglighet till det hållbara resandet och effektivisera utnyttjandet av parkeringsytor.
- Knyt samman centrums olika delar med varandra, tydliggör entréer, minska barriärer och baksidor.
- Anpassa området till ett föränderligt klimat, speciellt i avseende till omhändertagandet av dagvatten
- Förändringar i centrum ska ske med hänsyn till miljöns kulturhistoriska värden.

Planförslag

Kartan visar planerade förändringar

- Gångstråk
- Torgyta
- Bostäder
- Handel
- Parkyta
- Gångfartsgata
- Befintlig parkering
- Ny parkering
- Parkeringshus
- Busshållplats - buss 511
- Busshållplats - brukslinjen
- Linjedragning buss 511
- Linjedragning brukslinjen
- Dagvattenhanteringsyta

Torgytor och grönska

I det inledande skedet av planprogrammet framkom det i invånardialogerna bland annat att utemiljöerna upplevs slitna, färglösa och ödsliga. Flera platser pekades också ut som otrygga. Ny bostadsbebyggelse och fler människor som vistas i centrum ställer också högre krav på utemiljöernas kvalitet och tillgänglighet. Det är därför angeläget att upprusta, utveckla och knyta samman centrums olika stråk och torg, samt minska barriäreffekter. Följande förslag har tagits fram:

1 Upprustning av gågatorna

Hela Hammartorget's gågata, från norr till söder, får ny markbeläggning och tydlig separering mellan gående och cyklister, bland annat för att öka framkomligheten och tillgängligheten längs stråket. Ett namnbyte föreslås också till *Centrumstråket*. Genom ny utformning och utökning av sittplatser, utsmyckning, vatten och grönska tillförs variation, färg och dynamik längs Centrumstråket. Stråket upplevs inte längre som brett och långt, utan har delats upp i sektioner med varierande innehåll. Konsten är lek- och klätterbar och går i ett tydligt djurtema, enligt barndialogens önskemål. Dessutom lyfts Hallstahammars historia och identitet fram och förstärks med hjälp av olika konstnärliga uttryck.

2 Nya torgytor

Två torgytor förstärks, båda i anknytning till centrumstråket. Den ena, mellan ICA och teatern, kallad *Thore Skogmans plats*, sträcker sig vidare norrut mot Eldsbodaplan där den möter det nya gångfartsområdet. Det andra kvadratiska torget på stråkets mitt behåller sin nuvarande utsträckning och döps till *Hammartorget*.

3 Eldsbodaplan

Grönskan på Eldsbodaplan får en genomtänkt utformning som ger möjlighet till såväl avkoppling som aktivitet. Staketet mot Vegagatan tas bort och öppnar upp ett brett stråk mellan Thore Skogmans plats och Eldsbodaplan.

4 Fickparker

Fickparkerna utanför Kulturhuset och kiosken bevaras och utvecklas. På så sätt tillförs grönska, färg och variation på området.

Öka tryggheten

De mörka hörn, stråk samt tät oöverblickbar grönska som i dialogerna utpekats som otrygga ska omformas. Mörka stråk ska öppnas upp. Trygghet är en viktig demokrati- och jämställdhetsfråga då det handlar om allas lika rätt att vistas i utemiljön. Belysning är en stor trygghetsfaktor och ska utformas med avseende till både funktion och utsmyckning. Belysning kan också fällas in i sittmöbler, fasader och konst för att på så sätt också bidra till att lyfta fram olika skönhetsvärden och variation.

Klimatanpassning

Målsättningen är att grönytor, både de befintliga och de som nyanläggs, ska ha en tydlig klimatanpassningsfunktion. Det kan exempelvis röra sig om att skugga från sol och hetta eller skydda från översvämning. Befintliga träd ska, om möjligt, bevaras.

Resecentrum
200m

Resecentrum
700m

Torgytor och grönska

- Gångstråk
- Torgyta
- Parkyta

Trafik och parkeringar

Centrum kan upplevas slutet och avskilt från närliggande områden. Beroende på trafikslag kan det vara mer eller mindre svårt att ta sig, eller hitta, till centrum. Alltså är det viktigt att överbrygga fysiska barriärer och samtidigt tydliggöra entréer till planområdet. I invånardialogerna framkom det att parkeringsytorna upptar en för stor del av centrum och att de gärna kan bebyggas. Samtidigt är det viktigt att tillgängligheten till centrum är god oavsett trafikslag. Förändringar i centrum ska vara trafikmässigt hållbara med gång, cykel och kollektivtrafik som prioriterade färdslag. Förslagen som tagits fram är följande:

1 Gångfartsområde

Ett gångfartsområde skapas på en del av Vegagatan. Syftet med gångfartsområdet är att skapa ett område med vacker gestaltning på de oskyddade trafikanternas villkor samtidigt som tillgängligheten för motorfordon ska vara god. På så sätt minskar barriäreffekten som avskiljer Eldsbodaområdet samtidigt som naturliga stråk stärks.

2 Ny linjedragning för brukslinjen

För brukslinjen föreslås en ny linjedragning som trafikerar Vegagatan, Åkerigatan, Terminalgatan och Storgatan för att sedan angöra resecentrum vid järnvägen. En ny busshållplats föreslås ligga centralt vid Åkerigatan för att det ska vara god tillgänglighet och nära till centrums affärer och service.

3 Parkering till vårdcentralen

På västra sidan av vårdcentralen utformas en parkeringsyta som i första hand är till för vårdcentralens personal, men i viss mån även besökare. Parkering får endast ha en in/utfart för att inte möjliggöra smittrafik mellan Vegagatan och Villagatan.

4 Nytt resecentrum vid järnvägen

Bussterminalen försvinner från sin nuvarande plats och samlokaliseras med järnvägsstationen, där ett resecentrum byggs. Buss 511 och brukslinjen får nya hållplatser i centrum, men övriga bussar som nöjestratik kommer att utgå från resecentrum.

5 Ny linjedragning för buss 511

Regionbussen 511 som trafikerar sträckan Hallstahammar-Västerås får en ny linjedragning i och med att bussterminalen tas bort. Ny busshållplats för centrum kommer att finnas på Hantverkaregatan.

6 Nytt parkeringshus

Ett parkeringshus på 3-4 våningar med 200-250 platser byggs på den norra delen av parkeringsytan, mellan ICA och vårdcentralen. Syftet med parkeringshuset är i första hand att tillgodogöra parkeringar för de framtida boende i centrum och kommer därför inte att byggas förrän flera bostadshus har byggts. Parkeringshuset ska utformas på ett sådant sätt att det upplevs tryggt och kan möjligvis kompletteras med andra funktioner som bostäder eller kontor. På norra sidan av byggnaden anläggs även en mindre markparkering med cirka 20 platser. Sammantaget betyder det att det totala antalet parkeringsplatser i centrum förblir mer eller mindre det samma som i dagsläget. Dessutom möjliggör detta en mer yteffektiv användning av marken och bidrar till att nya bostäder kan uppföras.

Tydliga entréer

Entréerna till centrum förstärks så att orienterbarheten ökar och knyter samman centrum med Hallstahammars övriga delar. Entréerna ska vara tydliga, välkomnande och leda besökaren in till centrum. Entréerna är utpekade på kartan och uppgår till 3 stycken för motortrafik och 8 stycken för gående och cyklister.

Parkering under bostäderna

De flesta byggrätter som skapas i centrum möjliggör garage för bilparkering i källarplan så att den nya bebyggelsen på ett yteffektivt tillsammans med parkeringshuset kan möta behovet av boendeparkering.

Genomfartstrafik

Genomfartstrafik för motorfordon koncentreras till Parkgatan och Hantverkaregatan. Övergångar för gående och cyklister förbättras för att öka trafiksäkerheten.

Centrumstråket

Centrumstråket förblir bilfritt och gång- och cykelvägen får en tydlig separering för att skapa en högre grad av orienterbarhet samt en minskad kollisionsrisk. Cykelparkeringar placeras ut på strategiska platser. Nya gång- och cykelvägar anläggs mellan parkeringshuset och vårdcentralen.

Trafik, parkeringar och entréer

	Gångfartsgata		Busshållplats - buss 511		Entré, motor- trafik
	Befintlig parkering		Busshållplats - brukslinjen		Entré, gång och cykel
	Ny parkering		Linjedragning buss 511		
	Parkeringshus		Linjedragning brukslinjen		

Bostäder

Ett av målen med planprogrammet är att möjliggöra fler bostäder i centrum, eftersom bostadsbristen är stor i kommunen. Fler bostäder i centrum bidrar också till en funktionsblandad stadsdel med liv och rörelse under dygnets alla timmar. I invånardialogerna framkom det att nya bostäder i centrum är mycket efterfrågade. De platser som ansågs lämpliga för bostäder var bland annat de större parkeringsytorna. Många uttryckte också en önskan om att bygga på höjden på befintliga byggnader. Sammantaget har därför följande förslag tagits fram:

- 1 På parkeringsytan i korsningen av Skolgatan och Storgatan planeras en byggrätt på cirka fem våningar med garage. Parkeringsräkningar har visat att parkeringsytan används sparsamt och en ny byggnad hjälper till att markera entrén till centrum samt förtydligar gaturummet. En ny byggnad anknyter även till det planerade bostadsområdet på Knektbacken.
- 2 Vid rondellen mellan Västeråsvägen och Sörkvarnsvägen finns en stor grönyta som har anlagts som en enklare park. Ytan föreslås att planeras för bostadsbebyggelse.

Illustration Åkerigatan ⑤

- 3 Eftersom bussterminalen samlokaliseras med järnvägsstationen planeras det ett bostadshus, på cirka fyra till fem våningar, i dess plats i centrum. Bostadshuset ska förtydliga gaturummet och bidra till att stråken i centrum upplevs som trygga och säkra. Möjlighet till verksamheter i bottenplan samt garage ska säkras i detaljplanen. På så sätt ges det möjlighet till nyetableringar i framtiden om så skulle behövas.
- 4 På vårdcentralens sydöstra sida i korsningen Vega-gatan och Parkgatan föreslås ett större bostadshus på cirka fyra våningar. Även här är det lämpligt med verksamheter i bottenplan och garage i källaren. Bostadshuset placeras delvis på nuvarande bilparkering, vilken istället flyttas till den västra sidan av vårdcentralen.
- 5 På den stora parkeringsytan mellan ICA och vårdcentralen föreslås ett bostadshus om cirka fem våningar. Möjlighet att ha verksamheter i bottenplan samt garage ska säkras på samma villkor som för bostadshuset på den gamla bussterminalen. Bostadshuset skapar, tillsammans med nya bostadshus i närheten, till en sammanhållen bebyggelse med tydliga gaturum.
- 6 Påbyggnationer på befintliga byggnader ska möjliggöras i framtida detaljplanearbete. På så sätt används marken mer effektivt och hållbart. Därutöver blir upplevelsen av stadsmiljön mer proportionell då relationen mellan gatubredd och byggnadshöjd anpassas. Fler personer får samtidigt tillfälle att bo i centrum. Majoriteten av byggrätterna förslås bli maximalt fem våningar men där enstaka byggrätter kan vara högre. Detta gäller också om befintliga byggnader rivs och nya byggs upp.

Bostäder

Bostäder

Aktivitetsytor och mötesplatser

Nya aktivitetsytor och ickekommersiella mötesplatser har efterfrågats av såväl barn, unga som äldre. Dessa platser har stor betydelse för centrumets attraktivitet och uppmuntrar till möten över såväl kultur- som åldersgränser. Dessutom lockar attraktiva platser till sig många människor och ju fler personer som vistas i centrum, desto tryggare upplevs också området. När aktivitetsytor och mötesplatser utformas är det av stor vikt att det sker med stöd av inkluderande invånardialoger, i det ingår också att ta hänsyn till barnperspektivet. Det är också viktigt att tillgängliggöra platserna för personer med olika funktionsnedsättningar. På så sätt får såväl dialogerna som resultatet ett tydligt jämställdhets- och jämlikhetsfokus. Följande åtgärder föreslås:

1 Eldsbodaplan

På Eldsbodaplan anläggs olika typer av aktivitetsytor som fungerar som åldersövergripande mötesplatser. Ytorna knyter an till boulevanerna väster om Eldsbodahuset och kan bestå av exempelvis streetbasketplan eller olika brädspel. Här finns också platser för avkoppling, såväl avskilt som intill aktivitetsytorna.

2 Thore Skogmans plats

Thore Skogmans plats får en ny utformning och fylls med diverse mindre aktivitetsytor och utsmyckningar, för att på så sätt tillföra variation på torget. Här har bland annat pingisbord efterfrågats, men också konst som kan fungera som lekredskap för barn. Teatertrappan, med sitt soliga och öppna läge, har god potential att bli en populär mötesplats och bör därför utvecklas.

3 Lekytor

Lekytor för barn är multifunktionella, så som klätterbar konst eller vattenlek/fontäner. De återfinns också längs hela Hammartorget och placeras strategiskt såväl i förhållande till andra mötesplatser och aktivitetsytor som till stråk. De bidrar dessutom till variation och utsmyckning i utemiljön.

4 Kulturhuset

Utemiljön kring kulturhuset blir en förlängning av den ickekommersiella mötesplatsen som verksamheten utgör. Här finns möjlighet att exempelvis skapa en laglig graffittivägg eller anordna olika pop-up-aktiviteter eller utställningar. Ytor kan också fungera som viktiga mötesplatser för inkludering och integration och bidra till en ökad jämställdhet genom att erbjuda aktiviteter för såväl kvinnor som män, flickor som pojkar.

5 Sittplatser

För att sittbänkar ska bli goda mötesplatser bör de placeras ut så strategiskt som möjligt över hela planområdet. Det är också viktigt att de är tillgängliga och upplevs inkluderande och för alla. Vissa sittplatser som idag är populära har också potential att utvecklas, exempelvis ytan framför trädraden vid parkeringen på Parkgatan.

Resecentrum
200m

Aktivitetsytor och mötesplatser

Gångstråk

Torgyta

Parkyta

Handel och verksamheter

I dialogresultatet framgick det att invånarna är mer nöjda med handelsutbudet än med service- och verksamhetsutbudet. Om centrum ska fortsätta vara attraktivt behöver förutsättningarna för handel och övriga verksamheter utvecklas. Vid en omgestaltning av exempelvis Centrumstråket är det därför viktigt att göra företagarna i centrum delaktiga i processen. Med ett ökat antal boende ställs också högre krav på de som verkar i centrum, samtidigt som det ger ett större kundunderlag. Följande förändringar föreslås:

1 Handel och bostäder

De byggrätter för bostäder som skapas kring korsningen Vegagatan och Parkgatan tillåter en flexibilitet gällande verksamheter i bottenplan. På så sätt ges möjlighet för nyetableringar i framtiden, om så skulle behövas.

2 Nya byggrätter

Två nya byggrätter för verksamheter föreslås. En i linje med ICAs detaljplan som färdigställs hösten 2017 och möjliggör en utbyggnad av fastigheten. Den andra avser en mindre handelsetablering i södra delen av Lidlparkeringen. Denna parkering har, enligt parkeringsräkningar, visat en låg nyttjandegrad och kan därför användas på ett mer yteffektivt sätt. En ny byggnad på platsen bidrar dessutom till att skapa en mer inbjudande entré till centrum och samtidigt komplettera Lidl's verksamhet. Då det idag är en spontan mötesplats för exempelvis motorintresserade personer, är det viktigt att i detaljplaneskedet föra dialog och möjligen hitta en annan plats för ändamålet.

3 Torghandel

Att utveckla torghandeln och pop-up aktiviteter i väl valda lokaler och utemiljö är också viktigt för att införa liv och rörelse i området. Det kan bidra till fler målpunkter, större variation och attraktivitet samt förändra och skapa nya stråk. Dessutom är det positivt att använda lokaler, som idag står tomma och outhyrda för tillfälliga aktiviteter som skapar nyfikenhet och variation.

4 Flytt av PostNord

För att minska upplevelsen av baksidor i centrum, och samtidigt skapa en trygg och trevlig stadsmiljö, förespråkas att PostNord flyttar sin verksamhet intill kulturhuset till mer lämpliga lokaler utanför planområdet. I stället kan byggnaden nyttjas till verksamheter eller handel som kopplar samman

området och öppnar upp mot Parkgatan.

Restauranger och serveringar

För att möta efterfrågan av ett mer levande centrum möjliggörs, tillsammans med fastighetsägare, etableringar av fler caféer, restauranger och uteserveringar. Gärna med glasfasader som lyser upp utemiljön och samtidigt skapar överblickbarhet och trygghet.

Kontor och service

Utöver handel ska det i kommande detaljplaner möjliggöras flera centrumfunktioner som kontor, serviceverksamheter och liknande, allt för att få ett så livskraftigt centrum som möjligt.

Eldsbodahuset

Fler verksamheter utvecklas i Eldsbodahuset, vilka exempelvis kan knytas ihop med de utomhusaktiviteter som finns kring Eldsbodaplan och Thore Skogmans plats. På så sätt ökar den naturliga kopplingen mellan olika delar av planområdet.

Handel och verksamheter

Handel

Tekniska frågor

I dagsläget är centrum väl integrerat när det kommer till de tekniska frågorna. Vid en utveckling av planområdet krävs dock en komplettering av infrastrukturen.

Följande åtgärder ska ses över:

- Det kommunala VA-nätet har kapacitet för ny bostadsbebyggelse inom planområdet men frågan behöver utredas vidare i kommande detaljplaner. Bland annat finns förnyelsebehov av befintliga ledningar och vissa ledningar behöver troligtvis flyttas.
- Insatser för hantering av dagvatten ska utredas i samband med nyexploatering av området. En dagvattenhanteringsplan ska tas fram, vilken exempelvis kan påvisa behovet av minskad hårdgjord yta till förmån för mer genomsläppliga material och fördröjningsmagasin. Öppna dagvattensystem kan även vävas in i gestaltningen av utemiljön, dessutom är det viktigt att bevara så många av de befintliga träden som möjligt. Lämpliga lösningar ses över i samband med projektering av nya torgytor samt detaljplanering.
- Den grönyta som ligger i hörnet av Västeråsvägen och Dalbyvägen ska reserveras för dagvattenlösning. En stor dagvattenledning passerar området som bland annat är kopplad till centrum.
- Både fjärrvärme- och fibernätet är väl utbyggt inom planområdet, hur den nya bebyggelsen ska kopplas till dessa är också en fråga som behöver utredas vidare. Tillgången på fritt trådlöst internet, kallat wifi, i centrum är för närvarande under utredning. Målet är att wifin ska kunna nyttjas inom hela planområdet.

Genomförande

Föreslagna förändringar av centrum är omfattande och kommer därför att ske i etapper under en längre tidsperiod. På följande sidor visas föreslagna detaljplaneetapper. Samtidigt beskrivs de åtgärder som inte kräver en ändring av detaljplan.

- För att den övergripande utformningen ska få ett så kvalitativt, tillgängligt och sammanhållet uttryck som möjligt bör det tas ett välgenomtänkt helhetsgrepp för centrum. Exempelvis genom ett gestaltungsprogram, allt i samstämmighet med strategierna och visionen för Hallstahammars centrum.
- Ett samarbete med fastighetsägarna i centrum är också angeläget för att skapa attraktiva och trygga miljöer. Här är exempelvis fasadrenovering, utsmyckning och belysning av stor betydelse.
- Inom ramen för kommande detaljplanering av området ska bland annat frågor gällande organisatoriska, tekniska och fastighetsrättsliga åtgärder, för att åstadkomma ett ändamålsenligt och samordnat genomförande, utredas vidare.

Detaljplan antogs 2014-09-29

Pågående detaljplan för ICA

Genomförande

Detaljplan etapp 1

Detaljplan etapp 2

Detaljplan etapp 3

Detaljplan etapp 4

Åtgärder som inte kräver ny detaljplan

- För vissa åtgärder krävs inte en ny detaljplan utan de kan genomföras med befintlig detaljplan. Dessa åtgärder är:
 - Förnyelse och upprustning av torg, gågator och grönområden, inklusive aktivitetsplatser och lektytor.
 - Ny linjedragning för brukslinjen med tillhörande hållplatser.
 - Parkeringsplats för personal och besökare vid Vårdcentralen.
 - Gångfartsgata på del av Vegagatan.

Detaljplan 1

- Byggrätt cirka fem våningar på samtliga byggnader och för den parkeringsplats som ligger i områdets norra del. Primär användning är bostäder och centrumverksamheter som handel, service, biograf och liknande.
- Del av vägarna Vegaplan och Storgatan regleras i planen.

Detaljplan 2

- Byggrätt för bostadshus på cirka fem våningar på grönytan på den västra sidan om Dalbyvägen.
- Mark för dagvattenhantering för grönytan på den östra sidan om Dalbyvägen.
- Bensinstationen samt befintligt bostadshus med intilliggande naturmark regleras enligt nuvarande användning.
- Del av Västeråsvägen, Dalbyvägen, och Parkgatan med tillhörande rondell regleras i planen.

Detaljplan 3

- Byggrätter för befintliga byggnader regleras till fem våningar där enstaka byggnader kan vara högre. Främsta användning i markplan ska vara handel. Övriga våningsplan kan variera, där främsta användningen ska vara bostäder men även centrumverksamheter tillåts.
- En ny byggrätt för handel skapas på del av Lidl's parkering.
- Torg, gågator och gator regleras enligt befintliga detaljplaner. Busshållplats med tillhörande cykel-parkering ska möjliggöras vid Hantverkaregatan för buss 511.

Detaljplan 4

- Utökade möjligheter för att bygga ut vårdcentralen skapas. Det skapas även möjlighet att bygga på höjden.
- Tre byggrätter för bostadsbebyggelse skapas där möjlighet till handel i markplan ska tillåtas.
- En byggrätt för parkeringshus med möjlighet till kompletterande bebyggelse som bostäder och kontor skapas på den stora parkeringen närmast ICA.
- Befintliga gator regleras där bland annat gatubreden kan minskas.

Konsekvenser

I detta avsnitt redovisas de konsekvenser som planförslaget kan komma att få. Konsekvenserna utgår från de tre hållbarhetsbegreppen: social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Planförslaget antas inte medföra en betydande miljöpåverkan och därför har ingen miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tagits fram. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning i frågan.

Social hållbarhet

- Planprogrammet innebär bland annat att ett större antal bostäder tillkommer i centrum. Detta är nödvändigt då bostadsbristen är stor i kommunen. Samtidigt kan en uppkomst av många bostäder på kort tid leda till att personer i samma ålder och med liknande livssituation och ekonomiska förutsättningar bosätter sig i området. Det kan leda till att öka segregationen, men kan till viss del motverkas av en blandning av upplåtelseformer och boendalternativ.
- Förbättrade och tillgänglighetsanpassade stråk, belysning, fler attraktiva mötesplatser, grönska och torgytor som kan användas under olika årstider låter centrum leva under hela året och bidrar till ökad trygghet. Platser för såväl avkoppling som rörelse ger dessutom ett ökat välbefinnande och är därmed också positivt för folkhälsan.
- En blandning av olika funktioner, aktivitetsytor, konst, kultur och utsmyckningar bidrar även till variation och valfrihet och gör att såväl kvinnor som män, flickor som pojkar får samma möjlighet till en meningsfull fritid. Det skapar också en mer levande centrummiljö, vilket i sin tur gynnar gemenskapen genom att människor kan träffas och umgås över kultur- och åldersgränser. Det ger betydande positiva effekter för exempelvis jämställdhet, jämlikhet och demokrati.
- Ökade förutsättningar för gång, cykel eller liknande, och ett sammanhängande gång- och cykelstråk ger förbättrade kopplingar mellan och inom planområdet. Det gör det lättare för människor att ta sig fram utan bil, som i sin tur också ger en bättre folkhälsa och en trevligare stadsmiljö. Därutöver skapar satsningar på en effektivisering av kollektivtrafiken samma möjligheter för alla att nyttja olika samhällsfunktioner.
- En tät stad kan bidra till att bilberoendet minskar. Däremot kan det samtidigt innebära mer transporter lokalt med mer buller som resultat. Därför är det viktigt att bullerfrågan utreds mer ingående vid detaljplanearbetet. Mer transporter kan också ge ökade risker för olyckor. Genom en tydlig hierarki i gatunätet där motorfordon bland annat rör sig på gåendes villkor kan sådana risker minskas. Detta är emellertid också en fråga för detaljplaneskedet.
- Platsen där en ny handelsbyggnad på Lidlparkeeringen föreslås fungerar i dagsläget som en informell mötesplats framförallt för motorintresserade personer. Att ta platsen i anspråk för en byggnad gör att den sociala aspekten åsidosätts. Därför är det viktigt att i detaljplaneskedet utreda och eventuellt skapa en ny plats som kan ersätta denna informella mötespunkt. Här är dialog med de som använder platsen särskilt viktig.

Ekologisk hållbarhet

- En förtätning av planområdet med varierad bebyggelse och mer kvalitativ grönska bedöms påverka stadsbilden positivt. Den ekologiska hållbarheten gynnas också av nybyggnation med energieffektiva byggnader, gröna tak och miljövänligare material.
- Förtätningen bedöms totalt sett ha en positiv påverkan på luftkvaliteten, så även på bullernivåerna, på grund av minskad biltrafik inom området. Mängden utsläpp är emellertid inte enbart beroende av utformningen på bilvägarna, utan påverkas också av tillgängligheten till det mer hållbara resandet. Ökade satsningar på kollektivtrafik och möjligheter att på ett enkelt sätt gå och cykla mellan olika målpunkter innebär därför en stor miljöförbättring.
- Ett förändrat klimat innebär att det blir varmare och blötare. Det betyder bland annat att vattenflödet kommer att öka och hanteringen av dagvatten blir speciellt viktig för att minimera risken för översvämningar. Kommunen har i dagsläget ingen dagvattenpolicy, vilket innebär att dagvattenfrågan måste utredas ingående i detaljplaneskedet.
- Då oexploaterade områden söder om Västeråsvägen tas i anspråk för ny bostadsbebyggelse kan det innebära att den biologiska mångfalden lokalt påverkas negativt. För planområdet i sin helhet bedöms dock inte den biologiska mångfalden minska. Snarare förväntas motsatsen ske då nyanläggning av fickparker, kvalitativa grönytor och varierad grönska planeras.
- I detaljplanearbetet behöver också mark, som tidigare använts för ändamål som kan vara miljöfarliga, undersökas och eventuellt saneras. Ett sådant område återfinns bland annat sydväst om rondellen på Västeråsvägen, där en bensinstation tidigare legat. Ur miljösynpunkt är det även positivt att sanera mark och förhindra att miljöfarliga ämnen sprider sig vidare i naturen. Dessutom ger det möjlighet att utveckla grönsstrukturen på platsen.

Ekonomisk hållbarhet

- Planförslaget innebär stora investeringar för kommunen, vilket gör att förändringar måste ske etappvis under längre tid. Det förutsätter även en tydlig och långsiktig projektorganisation där ett nära samarbete med såväl företagare som fastighetsägare är nödvändigt. Alla föreslagna ingrepp både gällande utemiljö och byggnader inom planområdet ger emellertid en mer sammanhållen och attraktiv stadsmiljö. I sin tur lockar det fler boende och besökare och ger en kommunal tillväxt samt en stabil värdeökning på fastigheter.
- Närhet till såväl kultur, som handel, offentlig service och kollektivtrafik bidrar till ett mycket attraktivt boende. Genom att erbjuda olika upplåtelseformer och boendeanternativ skapas också en bredare bostadsmarknad, vilket gynnar befolkningstillväxten.
- Fler besökare och boende i centrum ger större kundunderlag för handel och verksamheter, vilket genererar fler arbetstillfällen och möjliggör nyetableringar. Det ger också en ökad omsättning för företagare och ökade kommunala intäkter i form av skatter och besökare till kommunen.
- Parkeringshuset är en stor investering, men på samma gång också en mer yteffektiv lösning som säkrar tillgången på allmänna och lättillgängliga parkeringsytor i centrum. De ytor som lösgörs från markparkeringarna kan nyttjas till exempelvis bostadsbebyggelse och på så sätt generera en positiv befolkningsutveckling.
- Befintlig infrastruktur så som VA-, el- eller vägnät kan utnyttjas mer effektivt vid en förtätning jämfört med exploatering av orörda områden. Emellertid finns det behov av att förnya vissa ledningar. Att bygga om Vegagatan och anlägga nya gång- och cykelvägar innebär också kostnader för kommunen, men ger samtidigt en trevligare stadsmiljö och möjlighet till ett mer hållbart resande som främjar folkhälsan.
- Samlokalisering av buss och tågtrafiken samt flytt av busshållplatser i centrum ger också ökade kostnader för kommunen, framförallt på kort sikt. Det bidrar däremot till billigare och mer effektiv kollektivtrafik, vilket i sin tur också kan gynna befolkningstillväxten då det ger tillgång till en regional arbetsmarknad.

Framtidens

centrum

**HALLSTAHAMMARS
KOMMUN**

Hallstahammars kommun
734 80 Hallstahammar

Besöksadress: Prästgårdsgatan 1
Telefon: 0220-240 00
E-post: kommunstyrelsen@hallstahammar.se
Hemsida: www.hallstahammar.se